

20/01/2023

La Generalitat activa un pla de xoc per prevenir l'expansió del coipú, un rosegador invasor fortament establert al Baix Ter

El Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural ha creat una brigada específica, que estarà operativa els 365 dies de l'any, per prevenir l'expansió del coipú. Aquesta brigada és una de les mesures concretes que preveu el Pla de xoc i de control del coipú elaborat per la Generalitat. L'estratègia inclou un total de 10 mesures concretes per frenar-ne l'expansió i reduir la seva presència a la demarcació de Girona.

Segons l'estudi que s'ha realitzat, actualment hi ha focus d'aquesta espècie invasora, de manera permanent, a les comarques de l'Alt Empordà, el Baix Empordà, la Garrotxa, el Pla de l'Estany, el Gironès i la Selva.

El pla de xoc s'ha presentat aquest matí a Pals. La secretària d'Acció Climàtica, Anna Barnadas, ha explicat que una de les actuacions principals serà la creació d'aquesta brigada específica per prevenir l'expansió del coipú, que estarà formada per tres persones i estarà operativa els 365 dies de l'any. Centrarà la seva activitat en les actuacions d'urgència per danys i proveirà de recursos, tant materials com formatius, la xarxa de gestors per a l'eradicació del coipú, que està formada per tots els agents del territori implicats. Amb aquesta brigada, el Departament d'Acció Climàtica disposarà ara de fins a quatre brigades disponibles per actuar en moments de màxima necessitat.

També es realitzarà un pla de control del coipú amb l'objectiu de recopilar i tenir tota la informació sobre aquesta espècie exòtica invasora per poder planificar anualment i de manera adaptativa les zones i èpoques d'actuació.

Les 10 mesures que preveu el Pla són:

Mesura 1. Redactar i aprovar el Pla de control del coipú.

Mesura 2. Recopilar tota la informació prèvia existent sobre l'espècie a Catalunya i elaborar protocols d'actuació i de prioritització.

Mesura 3. Planificar anualment i de manera adaptativa la prioritització de les zones i èpoques d'actuació per controlar aquesta espècie. Cal establir una xarxa de control i seguiment de les poblacions de coipú i dels danys produïts els darrers anys. Es refereix als danys a l'agricultura, a altres

béns o a la biodiversitat, amb especial atenció als punts calents o d'elevada densitat. Inclou l'elaboració d'una cartografia fina. Es crea una base de dades amb tota aquesta informació passada i d'informació generada: danys, captures, censos, etc. D'acord amb les dades disponibles, en aplicació d'aquesta mesura, es determinarà un calendari i un mapa d'actuacions de control.

Mesura 4. Disposar de quatre brigades per a moments de màxima necessitat, amb vehicle tot terreny, una de les quals en exclusiva, amb una dotació de tres persones i amb funcionament els 365 anys de l'any. Destinada a les actuacions d'urgència per danys o conflictes i per proveir de recursos la xarxa de gestors per a l'erradicació del coipú (tant formatius com material) i a les que siguin responsabilitat directa de la Generalitat de Catalunya, com per exemple el control en els espais naturals protegits.

Mesura 5. Impulsar i canalitzar les actuacions del cos d'agents rurals en casos especials i més severos, sobretot en situacions especials, tant per la severitat dels danys com per les dificultats operatives, amb la utilització de mètodes diversos.

Mesura 6. Donar suport a la participació en el control d'actors tercers de la societat civil. El Departament adquirirà material i el posarà a disposició de diferents ens o entitats (inclosos paranyos o material de prevenció). Podran ser destinataris d'aquests materials: parcs naturals i altres espais naturals protegits, administracions locals o consorcis de gestió del territori en què participin, organitzacions agràries o entitats del tercer sector.

Mesura 7. Donar suport a la prevenció o evitació de danys en indrets on siguin severos. La prevenció és l'altre gran àmbit d'actuació. Per evitar els danys, en determinats casos també és important utilitzar, per protegir hortes i conreus, tancats electrificats o fixos que es posaran a disposició des del Departament temporalment.

Mesura 8. Formar, capacitar i transferir tecnologia. Formar i capacitar professionals del tercer sector, de les administracions públiques locals i del món empresarial en la prevenció i control d'aquest problema, mitjançant la PATT, les escoles de capacitació agrària d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural i altres actors i agents. Crear i mantenir, a l'apartat d'espècies exòtiques invasores de la Generalitat, el protocol actualitzat de captura i sacrifici sobre la base dels coneixements més actualitzats.

Mesura 9. Fer un seguiment de la capacitat demogràfica del coipú i dels efectes.

Mesura 10. Integrar el coipú en el Pla de vigilància sanitària de la fauna salvatge de Catalunya. Les mostres obtingudes amb la mesura anterior seran integrades en el Pla de vigilància sanitària de la fauna salvatge a Catalunya per tal d'obtenir informació rellevant sobre el seu estat sanitari, el potencial efecte envers les espècies ramaderes i les espècies salvatges autòctones i la seva evolució en el temps i en l'espai. Aquesta informació permetrà poder prioritzar zones de control.

Un rosegador de Sud-Amèrica

El coipú és un rosegador originari de Sud-Amèrica que pesa entre 4 i 7 quilos. Viuen llacunes, rius, canals, estanys, embassaments i zones humides amb abundant vegetació aquàtica i pastures al voltant. És madur sexualment al cap de sis mesos de néixer i les femelles poden tenir 2 o 3 ventrades a l'any. Per tant, és una espècie exòtica invasora que es reproduïx i s'expandeix amb rapidesa. No obstant això, el 80% del coipús moren durant el primer any de vida i menys del 15% arriben als tres anys.

Vies d'entrada i expansió

- Granges pelletes. A Catalunya ha entrat des de França.
- Alliberaments intencionats o fugues d'exemplars captius de granges de pell.

Impactes

- Altera els hàbitats naturals. Afectació de cultius i vegetació de ribera. Extincions locals de plantes natives. Disminueix l'àrea de nidificació de les aus. Danys a zones de fresa dels peixos. Degraden les vores dels rius.
- Degrada els sistemes de rec per l'activitat d'excavació. Gran impacte a l'agricultura.

- Implicació en casos de leptospirosis.

Un espècie inclosa dins l'EXOCAT

L'EXOCAT és un projecte que impulsa i finança del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural amb el CREA per conèixer amb detall quines són les espècies exòtiques i invasores presents al territori de Catalunya, on són i com evolucionen, i disposar-les de manera endreçada en una gran base de dades, a l'abast de tots els ciutadans del país. També és una de les fonts d'informació de l'Observatori. El coipú, com a espècie exòtica invasora, ja està inclosa dins de l'EXOCAT. El 2022, el Departament hi ha dedicat al voltant d'un milió d'euros (923.230 €) i la previsió és que aquest 2023 es dobli el pressupost.